

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Інна САВИЦЬКА

Протокол № _____ від _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної філології і перекладу

Протокол №9 від 24 травня 2024 р.

Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант програми

«Англійська мова та друга іноземна»

к. пед. н., доцент

Валентина СТРИЛЕЦЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Спеціальність:	035 – Філологія
Освітня програма:	«Англійська мова та друга іноземна»
Факультет:	Гуманітарно-педагогічний
Розробник:	Кравченко Наталія Кимівна, професор кафедри іноземної філології і перекладу, доктор філологічних наук, професор

Київ – 2024

1. ОПИС навчальної дисципліни

«ІСТОРИЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма	
Освітній ступінь	Бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	обов'язкова
Загальна кількість годин	120 год.
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	16 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	6 год.
Самостійна робота	90 год.	108 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	2 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Історія англійської мови» є фонетичні, граматичні, морфологічні та синтаксичні особливості англійської мови у різні періоди її розвитку від давньої англійської мови до сучасної.

Мета курсу – розглянути розвиток англійської мови як історичний процес, ознайомити студентів з головними етапами цього розвитку, починаючи від давніх часів до сучасності, а також з подіями в історії цивілізації, які впливали на становлення англійської мови.

Завдання курсу:

- засвоєння основних відомостей про походження англійської мови та її місце серед інших мов індоєвропейської сім'ї;
- встановлення закономірностей розвитку англійської мови як складного процесу з урахуванням історичних подій, що на нього впливали;
- вироблення навичок роботи з етимологічними словниками.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- хронологію розвитку англійської мови, включаючи фонетику, граматику, морфологію та синтаксис;
- ключові історичні події, що вплинули на процес формування англійської мови;
- зв'язок між загальними принципами мовознавства і фактами сучасної англійської мови, що вивчаються у курсі.

вміти:

- використовувати теоретичні знання з історії англійської мови при набутті лексичних, граматичних, семантичних, фонологічних, орфоепічних компетенцій;
- характеризувати періоди розвитку англійської мови;
- користуватись етимологічними словниками для визначення етимології (походження) слів.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
Л		П	Ла б	Індс.р.	о	Л		П	Ла б	Індс.р.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. <i>The Old English and the Middle English periods of English language development</i>													
1. General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	4	2				2							
2. The origin of the English language	4					4							
3. The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics	8	2				6							
4. Phonetics and grammar of the English language of the Old English period	7		1			6							
5. Morphological features of the English language of the Old English period. Old English noun. Categories of Old English verb	7		1			6							
6. Middle English period of English language development. General characteristics	6	2				4							
7. Lexical structure of the Middle English language	8		2			6							
8. Word formation in Middle English	4					4							
9. Changes in the morphology of the English language of the Middle English period	8	2				6							
10. Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article	8		2			6							
Module Test Paper	1		1										
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	65	8	7			50							

Змістовий модуль 2. <i>The Modern English period of English language development</i>										
11. The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance	6	2				4				
12. Changes in the phonology of the English language in the Modern English period	6	2				4				
13. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features	4					4				
14. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun	6		2			4				
15. Verb in the Modern English period	4					4				
16. Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb	6	2				4				
17. Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language	6		2			4				
18. Changes in the nominative system in the Modern English period	6	2				4				
19. Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction	5		1			4				
20. Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure	5		1			4				
Module Test Paper	1		1							
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	55	8	7			40				
Усього годин	120	16	14			90				

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль №1. <i>The problems of Word-formation and Semasiology in contrasted languages</i>		
1.	Phonetics and grammar of the English language of the Old English period	1
2.	Morphological features of the English language of the Old English period. Old English noun. Categories of Old English verb	1

3.	Lexical structure of the Middle English language	2
4.	Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article	2
5.	<i>Module Test Paper 1</i>	1

Змістовий модуль №2. *English vocabulary as a system. Phraseological Units. Stylistic peculiarities of vocabulary*

6.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun	2
7.	Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language	2
8.	Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction	1
9.	Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure	1
14.	<i>Module Test Paper 2</i>	1
	Всього за 5 семестр	14

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

7. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль №1. <i>The problems of Word-formation and Semasiology in contrasted languages</i>		
1.	General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	2
2.	The origin of the English language	4
3.	The Old English period. General characteristics. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Phonology and morphology. General characteristics	6
4.	Phonetics and grammar of the English language of the Old English period	6

5.	Morphological features of the English language of the Old English period. Old English noun. Categories of Old English verb	6
6.	Middle English period of English language development. General characteristics	4
7.	Lexical structure of the Middle English language	6
8.	Word formation in Middle English	4
9.	Changes in the morphology of the English language of the Middle English period	6
10.	Morphology of the Middle English language. Middle English noun, adjective, verb, adverb, article	6

Змістовий модуль №2. *English vocabulary as a system. Phraseological Units. Stylistic peculiarities of vocabulary*

12.	The Modern English period. National standard. History of the English Renaissance	4
13.	Changes in the phonology of the English language in the Modern English period	4
14.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features	4
15.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English noun and pronoun	4
16.	Verb in the Modern English period	4
17.	Early Modern English period of the development of English language. Morphological features of Early Modern English adjective and verb	4
18.	Early Modern English period of the development of English language. Lexical features of Early Modern English language	4
19.	Changes in the nominative system in the Modern English period	4
20.	Late Modern English period of the development of English language. Features of word formation. Derivation, compounds, reduction	4
21.	Late Modern English period of the development of English language. Reductions. Syntactical features of a sentence structure	4
	Всього за 5 семестр	90

8. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів.

Питання до іспиту

1. General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.
2. Chronological periods of the development of English language. General characteristics of each period. Chronology of the development of the English language from the Roman conquest to the present days.
3. The Old English period. General characteristics of the Germanic language family and the history of the origin of the English language.
4. The Old English period. Phonetics and grammatical structure of the Old English language. Vowels and consonants.
5. Morphology of the Old English period. General characteristics. General characteristics of parts of speech of the Old English period: noun, pronoun, adjective, verb.
6. Middle English period of English language development. General characteristics.
7. Norman conquest. Scandinavian and Norman influence on the formation of changes in spelling.
8. Middle English vocabulary and syntax. General characteristics.
9. Changes in the morphology of the English language in the Middle English period.
10. Middle English noun.
11. The emergence of article.
12. Middle English adjective.
13. Features of the formation and functioning of the Middle English adverb and numeral.
14. Verb categories in The Middle English period. Changes in verb classes.
15. General characteristics of the Modern English period of the development of English language.
16. The Early Modern English period. The emergence of a national standard.
17. History of the English Renaissance.
18. Changes in the phonology of the Modern English language. Modern English vowels.
19. Great vowel shift. Changes in the Modern English consonant system.
20. Changes in the nominative system of the Modern English language.
21. Categories of noun in The Modern English period.
22. Categories of Preposition in The Modern English period.
23. Categories of Adjective in The Modern English period.
24. Categories of verb in The Modern English period.
25. The Late Modern English period. General characteristics.
26. The Industrial and Scientific Revolution and its influence on the Modern English language development.
27. British Empire Colonialism: the impact on the English language development.
28. Language reform. Literary Developments.

29. Changes in the nominative system of the XX century and nowadays. Forming of a new vocabulary.
30. Neologisms.
31. "Verbification" and "Nounification". Compound or portmanteau words.
32. American English. Black English.
33. Features of word formation of the Late Modern English period. Derivation, compounds, reduction.

ВРАЗОК БІЛЕТУ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР «Бакалавр» Спеціальність «Філологія»	Кафедра іноземної філології і перекладу	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Історія англійської мови»	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри
I. Тестові завдання (Choose one variant)			
1. The history of the English language started with			
a) arrival of Angles, Saxons and Jutes			
b) arrival of Angles, Celts and Saxons			
c) arrival of Jutes, Normans and Angles			
d) arrival of Jutes, Normans and Saxons			
2. The Old English period of the development of the English language is			
a) 1500 AD - 1800 AD			
b) 1100 AD - 1500 AD			
c) 450 AD - 1100 AD			
d) 800 AD - 1200 AD			
3. English belongs to the ... group of languages			
a) Slavic			
b) Indo-European			
c) Celtic			
d) Germanic			
4. The first English alphabet was			
a) Latin alphabet			
b) Vikings alphabet			
c) the alphabet of runes			
d) the alphabet of Norman invaders			
5. In the sentence: <i>Eal <u>þæt</u> his man <u>āþer</u> oððe ettan oððe erian mæg, þæt hō wið ðā sǣ</i> the underlined word is			
a) a conjunction			
b) an adjective			
c) a noun			
d) a pronoun			
6. Geoffrey Chaucer is the author of			
a) The Canterbury Tales			
b) Beowulf			
c) Townley Plays			
d) "The Recuyell of the Historyes of Troye"			
7. Define the phonetic changes in pairs of words: <i>ham</i> → <i>home</i> , <i>stan</i> → <i>stone</i> , <i>ban</i> → <i>bone</i>			
a) words of Old English change the part of speech			
b) the long "a" vowel of Old English became more like "o" in Middle English			
c) the ending vowel "e" became silent in Middle English			
d) the long "a" vowel of Old English became more like "ua" in Middle English			
8. The major factor separating Middle English from Modern English is			
a) adventing of the printing press			
b) the first edition of William Shakespeare's "Hamlet"			
c) The Industrial and Scientific Revolution in Britain			
d) the Great Vowel Shift			

9. Which line illustrates the gradation formula i – a(o) – u – u of the class III of strong verbs in OE a) drincan – dranc – druncon – drunken b) sprecaþ – spræc – spræcon – sprecaþ c) wriþan – wrāt – writon – written d) beodaþ – beaþ – buþon – buþen (to offer)	
10. The Latin prefix post- has the meanings a) “away”, “off”, “reversal”, “removal” b) “before”, “prior to”, “in advance” c) “behind”, “after”, “later” d) “across”, “beyond”, “through”	
Екзаменаційні запитання	
II. Answer the following theoretical questions:	
1. General characteristics of Germanic languages and the origin of the English language.	
2. The Early Modern English noun. Categories of noun. Differences from the Old English and Middle English noun.	

9. Методи навчання

На основі джерел знань:

1. **словесні** (лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія);
2. **наочні** (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
3. **практичні** (усні вправи – усний аналіз фактичного матеріалу на базі засвоєння теорії, письмові вправи — конспектування, письмові вправи на множинний вибір.

Робота з підручниками та науковими статтями, робота з електронними бібліотеками та словниками).

На основі характеру навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. перцептивні;
2. репродуктивні,
3. продуктивні (креативні, розвитку критичного мислення, проблемного викладання, евристичні та дослідницькі).

На основі дидактичних цілей:

1. формування умінь та навичок;
2. закріплення навчального матеріалу;
3. перевірки і оцінки знань, умінь і навичок.

10. Форми контролю.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання самостійної роботи студентів, проводиться поточне тестування, написання модульної контрольної роботи після вивчення кожного модуля.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до календарного тематичного плану викладання дисципліни, де зазначено види і терміни контролю.

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться під час екзамену відповідно до графіку проведення екзаменаційної сесії.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Конспект лекцій.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.

13. Рекомендована література

Основна

1. Verba, L.G.. History of the English language. - Vinnitsa: Nova Knyha, 2016. – 296 с.
2. Євченко В.В. Історія англійської мови: навчально-методичний посібник / В.В. Євченко. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 408 с.
3. Тимофєєв В.А. Давньоанглійська мова: методичні рекомендації до виконання вправ (індуктивний метод). – К.: НУБіП, 2023. – 23 с.
4. Dan McIntyre. History of English. A Resource Book for Students. – 2nd ed. – London, 2020. – 288 p.
5. Prehistory of English. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_before.html
6. Old English period. Available at: <https://lrc.la.utexas.edu/eieol/engol>
7. Old English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_old.html
8. Middle English period Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_middle.html
9. The Modern English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_early_modern.html
10. The Modern English period. Available at: https://www.thehistoryofenglish.com/history_late_modern.html